

NÉPOLVASÓTÁR

SZÉPIRODALMI ÉS TUDOMÁNYTERJESZTŐ HETILAP.

SZERKESZTI

ÉS

KIADJA

MEZŐFIVILMOS

SZERKESZTŐSÉG

ÉS

KIADÓHIVATAL

GARAI-UTCZA 32.

AHOVÁ A MEGRENDELÉSEK INTÉZENDŐK

Tartalom: Vándorlegény dala. (Palágyi Lajos.) — A zsarnokságról. — Jézus. (Weitling Vilmos.) — Anyám intése. (Kósa Rezső.) — A három erőpróba. (Mertl József.) — Tavaszi napsugár. (D.) — Alacsony kis kunyhó. (Horváth Elemér.) — Tudományok és találmányok köréből. — Különfélék. — Szellemszikrák. — Humor. — Világkrónika. — Szerkesztői üzenetek. — Képtalány.

➡ Egyes szám ára 10 krajczár. ➡

Kérjük a budapesti megrendelőket, hogy vasárnaponként ott-hon nem létükben ne felejtsék el hozzátartozóikat utasítani, hogy a „Népolvasótár“ füzetét tiz krajczárért vegyék át.

*

Az ujbpestiek figyelmébe!

Ujbpesten özvegy Deuchtné asszonynál, Attila-utcza I. sz. a. rendelhető meg a Népolvasótár. Kérjük ujbpesti barátainkat, hogy ezt minél szélesebb körökkel tudassák.

*

Minden lakásváltozásnak azonnal való pontos bejelentését kérjük a kihordóknál vagy levelezőlapon a kiadóhivatalba.

*

Ha fővárosi megrendelőink nem kapnák vasárnaponként pontosan házhoz hordva füzeteinket: értesítsenek és gondoskodunk róla, hogy ez többé ne forduljon elő.

*

Budai barátainkat fokozott buzgóságra hívjuk fel. Nem a kívánt mértékben szaporodnak odaát az előfizetők.

*

Vidéki bizalmi férfainkat kérjük, hogy hetenként pontosan, lehetőleg mindenkor szerdáig eszközjék a leszámítást.

*

Uj megrendelők megkapják az eddig megjelent füzeteket is. Ugyszintén a jutalomkönyvet Bébel Ágostonnak „A nő és a szocializmus“ czimű vaskos művét.

*

A „Népolvasótár“ előfizetési ára negyedévre 1 frt 20 kr. Fizethető 60 kros részletekben.

*

A haladás, felvilágosodás és az emberszeretet minden hívésnek, de első sorban a munkásnépnek kötelessége terjeszteni füzeteinket.

NÉPOLVASÓTÁR

4. szám.

Budapest, 1897. május 23.

I. évfolyam

Szerkeszti és kiadja MEZŐFI VILMOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Garai-utca 32.

Vándorlegény dala.

— Irta: Palágyi Lajos. —

*Drága földem, dus szülő hazám,
Mért is vagy te fősvény mostohám?
Óh hány éve járom téreid
S puha fészket soha sem érek itt.*

*Mig erős és fiatal valék,
Vágyaimat betölté az ég,
Tüzhely helyett én ugy érezém —
Isten napvilága az enyém.*

*Járva-kelve széles e hazán,
Kincsemet szivemben hordozám,
Kő-vánkoson, a mig pihenék,
Palotám volt a csillagos ég.*

*S most, hogy elmúlt szép ifjukorom
S bujdosnom kell, ugy mint egykoron,
Esdő vágy kél csüggedt szivemen :
Hogy ne járjak itt, mint idegen.*

*Oh bár e hazának dús terén
Csak néhány rög lenne az enyém,
Pár arasznyi drága föld csupán,
Kicsi fészkem, szép zsellér tanyám.*

*Szép vagy, oh be szép vagy, én honom
Mezők, kertek dus rónáidon,
Ligeteid rejtett fészkekben
Aldó béke, tavasz, szerelem.*

*Falu tornya csengőn hívogat,
Eresz alatt madárdal fogad,
Kis jószágom kolompolva jön,
Komondor csahol a küszöbön.*

*Egy kis földért, a mely ott integet,
Odaadnám a fénylő eget; —
Egy rózsáért, a mely virul ott,
Odaadnám mind a csillagot.*

*Volna párom, édes szép arám,
Jönne mindjárt, várna is reám,
De mit ér, ha fészke nem lelem!
Fészek nélkül nincsen szerelem.*

*Drága földem, dús szülőházam,
Mért is vagy te fősvény mostohám!
Oh hisz nincs és nem lesz gyermeked,
Aki, mint én, oly forrón szeret.*

*S te, ki mást ápolsz és eltakarsz,
Engem haj, ápolni nem akarsz.
Másnak bő, tápláló kebeled,
Nekem nyujtod hideg siröled.*

A zsarnokságról.

Panaszkodunk, hogy elnyomnak bennünket, hogy zsarnokoskodnak felettünk. Mi is az a zsarnokság?! Ezred évek óta török ezen a fejüket az emberek és a zsarnokságot még mindig nem tudták kiirtani. Több mint kétezer éve, hogy Athénben, Görögország főhelyén élt Aristoteles. Ez a nagy gondolkodó is elméikedett a zsarnokságról. A kétezer esztendő elmélkedések hadd álljanak itt és mi, késő unokák, ítéljük meg, mennyiben változott oly hosszú idő alatt a zsarnokság.

*

Zsarnoki uralom csak két módon tartható fenn. Az egyik mód régóta szokásos. Abban áll, hogy a kiválókat megalázzák, az önérzetes, bátor férfiakat mellőzik, nem türnek meg asztaltársaságokat, politikai egyesüléseket, nyilvános köznevelést, és szigorúan ellenőriznek minden olyan dolgot, a mi önérzetet és szolidaritást (az egymásba vetett bizalmat) eredményez. Társas egyleteket, vagy egyéb rendes találkozásokat meghiúsít ez a zsarnokság, mert azt

akarja, hogy a polgárok ne ismerjék egymást, mert a kölcsönös ismerettség, fokozza az egymás iránti bizalmat.

A zsarnok mindent elkövet az iránt, hogy mindazt megtudja, a mit a polgárok gondolnak és a miről beszélnek. Ezért mindenütt kémeket tart, a kik mindig ott vannak, a hol a polgárok társaságban, vagy egyesületekben összejönnek. A polgárok a kémektől való félelmükben nem mernek szabadon beszélni és ha megteszik, a zsarnok nyomban megtudja. Másrészt hivatása a zsarnoknak, hogy egymásra uszítsa a polgárokat, a barátot, a barát ellen izgatja.

Másrészt a zsarnok szegényekké teszi az alattvalóit. Azért, hogy neki legyen elég pénze testőreit fizetni és hogy a polgároknak kenyérgondok miatt ne maradjon idejük vészes összeesküvésre. Csatázni is kell a zsarnokoknak, hogy a nép ellegyen mindig foglalva és vezérnek szükségét mindenkor érezze . . . A zsarnok haragszik az önérzetes és nyílt jellemekre . . .

A zsarnokság három czél felé törekszik: 1. Az alattvalók megalázkodására. 2. Egymás iránt való bizalmatlanság keltésére, mert mindaddig, a mig az emberek nem biznak egymásban, biztos a zsarnoki uralom. Innen van, hogy a zsarnokság gyűlöli a becsületes embereket, először, mert ezek fölött önkényesen nem lehet uralkodni, és másodsor, mert hisznek a hűségben és becsületben és mert sem egymást nem árulják el, sem másokra nem árulkodnak. 3. A hatalom megvonására és a hatalmat biztosító eszközök elkobzására. Senki sem fog törekedni, a zsarnokság megdöntésére, ha erre nincsen elég hatalma, elegendő eszköze.

Végül a zsarnoknak szinlelnie kell a vallásosságot. Ugy kell feltűnnie, mintha nagyon komolyan venné a vallást, de e mellett nem szabad nevetséges szinben feltűnnie.

*

Ime így beszélt kétezer év előtt Aristoteles, a görög bölcs.

JÉZUS.

— Egy szegény bűnös evangéliuma. —

Irta: **Weitling Vilmos.**

Mi a biblia? III.

A biblia régi, ó nyelvekből átfordított irások gyűjteménye, a melyeket a könyvnyomtatás és a papiros feltalálása előtt különböző időkben élt férfiak feljegyeztek. Körülbelül 1500 évvel ezelőtt ehhez a gyűjteményhez csatolták az új testamentumot, a mely akkori újabban élt férfiak irásainak gyűjteménye volt.

Mindenki könnyen elképzelteti, hogy milyen nehézséggel és fáradtsággal történt az ilyen könyveknek pergamentre, vagy a papi-

ros fa leveleire való leírása, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy az írás tudománya még ritkaság volt. Ilyen körülmények közt nem lehet azt állítani, hogy a biblia teljes és abból nem hiányoznak lapok. Csudaszámba menne, ha a keresztényüldözések idején nem veszett volna el belőle egyik-másik lap.

Annai bizonyos, hogy azokat az okmányokat, a melyek nyomán a könyvek készültek, emberek írták. S ez elég arra, hogy mentse a bibliában levő tévedéseket. Mert az emberek tévedhetnek. És ha Konfucius¹⁾, Sokrates²⁾, Krisztus és mások évezredekre szóló igazságokat hirdettek, ez még nem bizonyítja azt, hogy ezek az igazságok nem tökéletesbithetők.

Manapság akadnak apostolok, a kik azt mondják: Ime, itt van a biblia, olvassátok és higgyétek betű szerint. Mi nem fogjuk ezzel az elhatározással a kezünkbe venni, hanem megakarjuk vizsgálni, mi van benne és mindazzal, a mi birálatunknak helyt áll, gazdagítani fogjuk tudásunkat; a többit pedig, a miknek valóságát sem bizonyítani, sem megczáfolni nem tudjuk, a melyről tehát bizonyosat nem *tudunk*, azt *hinni* fogjuk.

Ennél a munkánál természetesen csak ahhoz tarthatom magamat, a miket maga Krisztus mondott, úgy a hogy az evangelisták szavait leírták. Nem követőinek magyarázataihoz tartom magam, a melyek tudvalevőleg csak zavart okoztak.

Igaz, hogy régóta nem voltam a templomban, hogy imádkozzam. Régóta nem imádkoztam, és nem is fogok egyhamar imádkozni, ha csak nem akkor, ha Krisztus birodalma bekövetkezik, ha megvalósul a keresztyén szeretet. Ne érts ezért félre, olvasó: Mindaz, a mit magyarázok azt czélozza, hogy Krisztus alapelvét, a felebaráti- és ellenségszeretetét világossá és mindannyiunknak rokonszenvéssé tegyem. Én lelkes hive vagyok e tannak, bár követésében még nem vittem sokra. A ki tehát hamis vallásos buzgóságból a biblia magyarázata miatt ellenséget lát bennem: az ne felejtse, hogy éppen azért, ha keresztény, szeretni köteles. Egyébként, hogy ez a mai viszonyok közt nem könnyű feladat: azt magamon tapasztalom.

AZ ÁCS ÉS TESTVÉREI.

Különös, és érthetetlen, hogy Jézus tizenhét éves életéről, 12 éves korától 30 éves koráig, tehát legszebb életkoráról az evangéliumban nincs közelebbi adat. Egyedül az áll, hogy 30 éves

¹⁾ Konfucius: Kinában élt. Új vallást alapított, a melynek tanai az emberszereteten alapultak. — ²⁾ Sokrates: görög böles volt.

korában ács volt. Így tehát nagyon valószínű, hogy az ácsmesterséget atyjánál, Józsefnél kitanulta és 30 éves koráig csendes visszavonultságban dolgozott. Csak ez időben, a templomban történt első szereplése óta lett ismert. Erről Márkus evangéliumának 6. fejezete és 2—3. versében ezeket találjuk:

„2. És mikor eljött volna a szombat, kezdte a zsinagógában tanítani, és sokan, a kik hallják vala, megindulván vala, ezt mondván: Honnét vagynak ennek mindezek? és micsoda bölcsesség ez, a mely ennek adatott, hogy ilyen nagy isteni erők lesznek általa.

3. Avagy nem ez-é az ácsmester, Máriának fija, Jakabnak, Jozsuának, Judásnak és Simonnak atyafia? Nemde az ő néneji is nem itt mi köztünk vagynak-é? És ő benne megbotráncolnak vala.“

Jézus tehát ács volt, a mikor tanítását megkezdette és nem volt Máriának az egyetlen gyermeke, mert az asszonynak utána még négy fia és három leánya született.

József Máriával történt egyesülésekor semmit sem tudott még terhességéről, a mikor megtudta, titkon el akarta hagyni. Később meggondolta a dolgot és azt határozta, hogy a gyermeknek születésénél nem lesz jelen. Az evangéliumban arról nincsen szó, hogy azt ki mondta el, de annyi bizonyos, hogy vagy az egyik vagy a másik.

Bizonyos tehát, hogy Jézusnak több testvére volt és az is bizonyos, hogy az ácsmesterséget üzte.

Anyám intése.

Túl az erdőn, túl a bérczen nagy folyam,

Ott szeretnék élni csöndben, boldogan;

Ott ringatta kis bölcsőmet jó anyám . . .

Intő szavát, mintha most is hallanám:

Jó légy!

Messze földre eltaszított a vihar,

Sok rossz ember támadott rám csakhamar,

Vad bosszúra gondoltam én szüntelen.

S tette kelve, — intett anyám csöndesen:

Jót tégy!

A tusában elvesztettem hitemet,
 Egy-egy álom még koronként hiteget:
 De nyomában ott kísértget a bánat . . .
 Mintha újra hallanám most anyámat:

De félj!

Sokszor érzem, nem mehetek már tovább,
 Sorsom egyre jobban üldöz, mostohább:
 Csüggedezve pillantok fel az égre . . .
 Cseng fülemben édes anyám intése:

Remélj!

Kósa Rezső.

A három erőpróba.

— Történelmi elbeszélés rettenetes Iván orosz czár életéből.¹ —

— Történelmi adatok nyomán írta: **Mertl József.** —

A czár palotájában esti misére harangoztak. A tágas, dusan aranyozott templomban, a melyben már egybegyülekeztek az udvaroncok, most lépett be egy hatalmas alak a doni kozákok² egyenruhájában. Kudejár nevű katona volt ez, a kit erejéről mesze földön ismertek. A czár szolgálatában állott, a ki krimia tatárok³ ellen küldte hadba. Ezek foglyul ejtették, de a vitéz katonának sikerült megszöknie. Most egyenesen onnan jött a czári székhelyre, hogy lángolóan szeretett nejét, a kit a czár védelmére bizott, felkeresse.

Iván, a rettenetes papi ruhában,⁴ szemben az udvaroncokkal, ott állott az oltár előtt. A misézésnél a fia, egy feketehaju, széles vállu, gonosz tekintetű ifju, segédkezett neki. A czár hangos szóval imádkozott és a szokásos hajlongásokat végezte, a mely alkalommal oly erősen vágta homlokát a kökoczkákhoz, hogy csak ugy visszhangzott tőle a tágas templom. Az udvaroncok követték a czár példáját, mert tudták, hogy a czár minden mozdulatukra ügyel. Az istentisztelet után a czár *Skutaroffnak*, az

¹ II. Iván Oroszország császára 1534-től 1584-ig uralkodott. Vérszomjas kegyetlensége miatt kapta a „rettenetes“ melléknevet. Ölt kedvtelésből, gyönyörűségéből, mert hozzászokott a vérhez. Buta alattvalói türték ezt és meghaltak, ha a czár ugy kívánta. A mostani orosz czárnak ősapja ez a II. Iván volt.

² Kozák: Orosz lovaskatona. Don: Hatalmas folyam Oroszországban. Doni kozák: A Don folyó partjáról származott katona.

³ A tatárok abban az időben még önálló népfaj voltak.

⁴ Az orosz czárok egyuttal fő egyházfejedelmek is. Oroszországban a legfőbb pap nem a pápa, hanem a czár.

egyik udvaroncznak, sugott valamit. Miközben azt tette, arca pokoli gonoszság kifejezését öltötte.

A templomból távozóban erős trombita harsogás figyelmeztette a hívőket, hogy egy hatalmas, földalatti teremben, a melyet felülről két rácsozott ablak világított meg, össze kell gyülekezniök.

— Ez a halál helye! Jegyezte meg sóhajtva Kudejár barátja Sueff és odamutatott a falakra. Kudejár meglepetve nézett körül. Rémes eszközöket látott. Óriási vasüstöket, szijra erősített vas-kapcsokat, hosszú fűrészeket, méternyi hosszúsági szegeket és tüket. A terem egyik sarkában óriási kemenczében lobogott a láng. A föld vérrel volt borítva. Középen állott egy trónszék. A csár és fia ez előtt foglaltak helyet. Hátuk mögött reszkető némasággal az udvaroncok serege helyezkedett el.

A császárnak intésére, a szemben levő ajtóból egy ősz embert hoztak a terembe a pribékek. Magas férfi volt, de az éhség, a mely leritt az arczáról, annyira erőtlenné tette, hogy alig tudott járni. Mögötte egy öreg, feketébe öltözött asszony haladt. Szemeit, a melyekbe nem volt köny, az ég felé irányozta. Letérdelt, kezeit mellén keresztbe rakta és imádkozott. Most megszólalt a csár:

— Petrov Iván istállómester! Fülünkbe⁵ jutott, hogy te megfélemlítve Istenről és a mi nagy kegyelmünkről, egyesülve több gazemberrel, halálos ellenségünkkel, Zsigmond lengyel királlyal és Dewlet Gerei Krimia kánjával⁶ szövetkezél, hogy bennünket, jog szerint uraidat, a tróntól megfosz és magad ülj a helyébe. Ime lásd, hogy irgalmasak vagyunk, ezennel trónra ültetünk. Öltsd magadra a czári öltönyt.

Az ősz ember nem válaszolt. Szó nélkül türte, hogy testére aggassák a czári öltönyt.

— Ülj le! Parancsolta a csár. „Egyik kezébe vedd a birodalmi almát, a másikba a czeptert!”⁷

Az ősz engedelmeskedett. Ekkor Iván, a rettenetes, a földig hajolt előtte és így szólott: „Légy üdvözölve Oroszország czárja és nagyhercegje. Nézzétek csak! Nem rosszul fest a trónon. Miért ülsz oly mozdulatlanul, mint egy festett szent? Mozgasd egy kissé a fejed. Ugy! Vond össze a szemöldökeid, hogy félelmetesebb kinézésed legyen. No látod, trónra ültetünk, de a trónról le is taszítunk.

Ezzel a szóval, mint a villám, oly sebesen tört döfött az ősz ember mellébe. Az hang nélkül összerogyott. Az udvaroncok a még vonagló holttestre vetették magukat, kivonszolták az ajtó elé, a melyen kívül kiéheztetett kutyák vérszomjasan vicsorították a fogaikat.

⁵ A királyok, császárok, mindig többes számban beszélnek és rendszeren harmadik személyben. Talán, hogy jelezzék, hogy ő bennük nem egy, hanem sok ember lelke van. Vagyis, hogy ők nem olyanok, mint más közönséges halandó.

⁶ Kán: A tatárok főnöke.

⁷ Koronázási jelvények. A méltóság kifejezői. A czepter: Vékony bot.

— Dobjátok a kutyáknak! Parancsolta a császár. Ugy is történt.

Az öreg asszony mozdulatlanul nézte végig ezt a szörnyű jelenetet. Nem szünt meg imádkozni.

— Ah nézzétek csak, a császárné! Szólt most Iván. „Kudéjár,” s ezzel odafordult a kozákhhoz „azt mondtam neked, hogy kegyembe fogadlak, ha hűségednek és erődnek három próbáját adod. Ime most megteheted az elsőt. Jöjj ide és fojtsd meg Oroszország császárnéját!”

A kozák megijedt. Hamar meggondolta a dolgot. Így okoskodott: Ha vonakodnám a császár parancsát teljesíteni, megteszi más és talán több fájdalmat okoz ennek a szegény asszonnak, én meg a halál fia leszek és sohasem fogom viszontlátni Anasztáziát, drága feleségemet. A gondolatot tett követte. Odarohant az öreg asszonyhoz és egy hatalmas ökölcsapással egyszeriben megölte.

— Pompás ficzkó! kiáltá bámulattól eltelve a császár. „Igazán pompás ficzkó!” Mondotta utána az udvaroncok serege.

Most egy másik öreg embert vezettek a császár elé. „*Senatjer* Péter herceg, hogy érzed magad? Kérdé a császár. Ugy hallottuk, hogy haragom elől zárdába akartál menekülni,⁸ hogy ott a meleg szobában meghizzál. Ebből most már semmi sem lesz.”

A császár intésére a pribékek rávetették magukat a hercegre. Letépték a ruháit, odakötözték egy vasrostélyra és úgy dobták be az izzó kemenczébe. A szerencsétlen borzasztóan ordított, a császárnak ez szörnyen tetszett. A szék támlájának dülve, torkaszakadtából kaczagott. Ujabb áldozatot vezettek be. Magas növésű férfi volt, mellette haladt a felesége, a kinek arczáról patakzottak a könnyek. Utánuk jött egy tizenhétéves szép fiú.

— Császár atyuska⁹ irgalmazz! Kiáltá a férfi. „A mindenható Isten a tanum, hogy ráigalmaztak, hogy nem csaltalak meg.¹⁰ Oh császár atyuska, földi Istenem, irgalmazz!”

Irgalmazz császár atyuska! Kiáltá az asszony is és a császár lábai elé borult.

— Hazudtok kutyák! ugrott fel dühösen a császár. Egy intésére az udvaroncok meztelenre vetköztették a férfit. Odakötözték egy deszkához és vörösre tüzesített fogókkal tépdesték testéről a húst. Az áldozat versenyt ordított a kemenczében sülő herceggel. „Kutyák és te Mamstruk” parancsolá ismét a császár, „ti pedig a vasmacskákkal kinezátok szemem előtt halálra a fiát és a feleségét. A parancs pontosan teljesítve lön. Az asszonyt és a fiut meztelenre vetköztették, levágták őket a pallóra és a vasmacskával (széles fadarab, a melybe hosszú szegek voltak verve) halálra marcangolták kettőjüket. A kozák azon volt, hogy hamar megölje őket.

(Folyt. köv.)

⁸ Abban az időben a zárda mindenféle bűnösöknek menhelye volt. A ki zárdába menekült és ott befogadták: azt világi hatalom nem bánthatta többé.

⁹ Az orosz czárt „atyjának” nevezi a buta nép még ma is. „Czár atyuska” így beszélnek róla

¹⁰ A orosz nyelv nem ismeri a „magázást” Mindenkit „te”-nek szólitanak.

Tavaszi napsugár.

A „civilizált“ embert jellegzi a magába zárkozó közöny. Mind közönyös a többiek iránt.

A gazdag nem törődik a szegénnyel és a szegény ép oly kevésbé a gazdaggal.

Éppen „kivettek“! ugy-e? és avval közönyös vagy tovább te is. Mert hisz a közöny a szükséges kedélyállapot.

Mindenkit teljesen leköt a figyelem arra, hogy a meglévő állapotát megvédje és megjavítsa és ebben a küzdelemben a mellette harczoló embertársra az egész rövid emberéletben nincs ideje ügyet vetni senkinek

Én — én bolond vagyok, és beteg!

Nézz ki az utcára! Az a fekete selyemruhás, aranyláncos, tollaskalapú, keztyüs nő, majd hogy bele nem botlik abba a mezitlábos, kurtaruhás, szennyes, a gyereket a karján czipelő napszámos asszonyba és csodák csodája! Oh hihetetlen! Láttad?

Nem vettek észre egymást! De hogyan? Hogyan lehet az, hogy ez a két alak nem veszi észre egymást?

Hogyan, hogy a csillogó asszonyban fel nem ébred egyszer az okoskodás és vele együtt a *félelem*, az ijedtség!? Hogyan mer okos, gondolkodni tudó ember, fényes nappal felcziczomázva — igen, felcziczomázva! kimenni éhes rongyalakok közé?!

De még csodálatosabb! Hogy a napszámos asszonyban, abban a mezitlábos alakban, a kit láthatólag a nyomor üldöz, hogyan hogy nem ébred fel benne ilyenkor a vadállat?

Ugy-e, hogy én beteg vagyok és bolond?

Oh! Vagy én vagyok nagyon beteg, vagy ők.

.
Kérdezek tőled valamit.

Kíváncsi vagyok, tudod-e, merre van ebben a városban a napnyugta. — Csak felelj, tudod-e te, merre van itt napnyugta.

No lám! Hogy neked mindig más dolgod volt, mint azt lesni, merre van napnyugta!

Látod! 40 éves vagy, 40 éve lakol ebben a városban és látod, a lakásod ablakai éppen szemközt oda nyílnak, a hol a nap mindennap lenyugszik és te alig tudod, nyugszik-e a nap és merre. — Oh! Nem érdemlitek ti meg, hogy a nap rátok süssön, ha csak úgy nagyjában tudjátok, hogy van és hogy valahol lenyugszik.

És most nézz le a földre! Az a mezitlábos asszony most fordult be a másik utcába, hanem nézd, egy másik alak jön ki az utcából. Igen, az! Az a koromtól fekete arcú, szénporos ruhájú valami. Tudod-e, mi az? Nem tudod, ha meg nem mondom.

Látod! az egy ember Éppen, mint te. Valóságos ember! — Csak első percze furcsa, de második percze már magától értetődik, hogy ember. — Nem, nem, nem érdemlitek ti meg, hogy az az ember dolgozzék ti értetek! Ha csak úgy nagyjában tudjátok, hogy van és hogy talán valahogy ő is ember.

De milyen derék egy város ez, a melyik születik, él és meg-

hal és soha és senki nem veszi észre az égen a napot és a földön az embert!

Oh! Én beteg vagyok és bolond! Beteg és bolond!

Hagyj, hagyj magamra!

Tavaszi van, hadd keressek üdülést a tavaszi napsugárban, nem akarok embert látni magam körül, hideg embert, hagyj egyedül fürödnöm a tavaszi nap barátságos melegében.

Beteg vagyok, tudom, hagyj, hagyj magamra!

Légy üdvöz! első tavaszi napsugár!

Hozd meg, oh tavaszi napsugár, az enyhülést az emberek kinjainak.

Mert nézd, szenvednek ők mind. Mind szenvednek és mindig!

Nincs idejük élni és nincs elég táplálékuk, mert nem az anyaföldtől szerzik a táplálékot, hanem egymástól és ezért a kenyérük gyülöletből készül és irigységből, kapzsiságból és gunyból, kárörömből és dühből. Korbácsosal kergeti őket a sietség, a fenyegető éhség és egymásnak irtózatossá váló gyülölete. Szitok hangzik fel közülök és káromlás és mikor együtt nyüzsögnek, egymáson keresztül, olyan hangot ad lármájuk, mint a halálhörgés. Mikor mosolyognak, képmutatás, mikor egymással beszélnek, alattomos árulás, leskelődő cselszövés. Legnagyobb ellenségük az ember és iparkodnak pusztítani egymást, lázasan és alattomosan, nyíltan és titokban, ha lehet emelt ököllel és szikrázó szemekkel vagy ha nem lehet, édeskedő mosolylyal és hajlongó bókkal. Fegyverük a hazugság, a tettetés, a mosoly és fegyver a kezükben minden, a mi szép és minden, a mi alávaló. Félnak egymástól és üldözik egymást és szenvednek mind és mindig! Fáradtak a támadástól és fáradtak a védekezéstől, lesve egymást és vigyázva egymástól sohase látják az eget és a napot, a felhőket és a csillagokat, nem érzik az illatot és nem hallják a madárdalt, nem örülnek az életnek és nem tudják mi a kéj, csak a birvágyat ismerik és a félelmet és sápadtak lettek és ziláltak, rosszak és kicsinyesek, nyomorultak és kegyetlenek!

Tavaszi napsugár ébreszd fel bennük a kikeletet, fakaszd meg a szeretetet, izleld meg köztük a békét. Tavaszi napsugár, a te meleged felékesíti a mezőt és feldiszíti a fákat, de az ember mindig csak az ő vetélytársát látja, csak a gyülölet tüzeit érzi! A te fényed felragyog a hegytetőn és megcsillámlik a vizen, megfényesíti a földet és beszinesíti az eget, melegítsd meg az ember lelkét is a szeretet sugarával. Tavaszi napsugár az én testvéreimet gyógyítsd meg, tavaszi napsugár, gyógyíts, gyógyíts, gyógyíts meg minket!

*

Tavaszi napsugár, gyógyíts meg engem!

D.

Alacsony kis kunyhó.

Alacsony kis kunyhó
Az én rózsám háza;
Ott van az én árva szivem
Üdve, boldogsága!

Minden áldott este
Arra járok én el;
Arra száll a sóhajom is
A zokogó széllel.

Alacsony kis kunyhó
Az én rózsám háza:
Mégis mintha ez a világ
Oda volna zárva!

Horváth Elemér.

Tudományok és találmányok köréből.

§ **A szellemi munka és az étvágy.** A woolwichi kadét-iskolában érdekes megfigyeléseket végeztek nemrég a növendékeken. Mikor az intézet kormányzója az év végével megvizsgálta a kimutatásokat, azt tapasztalta, hogy a napi huszfogyasztás az utolsó hetekben jóval nagyobb volt, mint máskor. Mivel azt hitte, hogy nincs rendben a dolog, utána járt s a konyha-felvigyázó figyelmeztette, hogy a vizsgálatok idején mindig jóval több húst tálnak, mint máskor, a tanév folyamán. Daczára annak, hogy a kadétek ilyenkor alig értek rá a szabadban való mozgásra és játékokra, étvágyuk sokkal nagyobb volt a rendesnél. Ez is bizonyítja azt, amit egyébként már régen tudnak, hogy a szellemi munka épp úgy gerjeszti az étvágyat, mint a testi munka.

§ **Szárazföldön mászó halak.** Sokan fognak méltán csodálkozni azon, miként is lehetséges, szárazföldön mászó hal. Hiszen a halat egész szervezete a vízben való életmódra utalja és sem lélekző-szerve, sem pedig mozgás-szerve a vizen kívül való tartózkodást meg nem engedi. Biz' egész általánosságban tényleg így is van, de vannak ám kivételek, a mennyiben a szervek, mint minden állatosztályban, ugy a halaknál is, az életkörülményekhez alkalmazkodnak. Ott vannak az Afrika és Amerika tropikus vidékeinek mocsaraiban, de meg Ausztrália folyóiban is élő u. n. kettős légzésű halak, amelyekről rég ismeretes, hogy a természet őket kopolyuval meg tüdővel is látta el és majd kopolyuval, majd tüdővel lélekzenek, aszerint, amint az időjárás változával életszükségletük azt megköveteli. Egész sorozatát figyelték meg és

tanulmányozták az olyan halaknak, melyeknek szervezetében és életmódjában a hosszú ideig tartó szárazság változást idézett elő, de mindannyi között legérdekesebb a harsafélék családjába tartozó hal, amely a szárazföldön mászik. Neve Clarias Lazera. Az egész száraz évszakot, tehát 10 hónapot, vizen kívül tölti, mert a mocsarak kiapadnak, kiszáradnak. Nappal földbe ásott lyukban tartózkodik, éjjel a lyukból előmászik, messze utakat tesz meg, a végeztél mindig valamely durrah-köles föld, melyet megdézsmál.

§ **Nyelvek statisztikája.** A múlt évben készített statisztika szerint, az emberiség ezidőszerint összevéve 335 nyelven beszél, nem számítva persze az össze nem is számítható szójárásokat. A nyelvek, a népesaládok szerint 12 csoportba oszlanak. A papuáknak 2 nyelvük van, a melyen beszélnek, a hottentottáknak 4, a kaffereknek 25, a négereknek 58, az ausztráliai fajnak 19, a malayi és polinesiai fajnak 36, a mongol népesaládnak tehát 59, a sarki népeknek 8, az északi és délafrikai őslakóknak 16, a keletafrikaiaknak 10, az indiai ősnépeknek pedig szintén 10 nyelvük van. Leggazdagabb valamennyi közt az árja népesalád, melynek tagjai 88 nyelven beszélnek.

Különfélék.

? **Az állatok barátnője.** Bécs közelében nemrég egy gazdag öreg asszony halt meg, ki nagy bolondja volt az állatoknak. Mikor meghalt, házában öt kutya, tíz macska és husz madár volt. Végrendeletében úgy intézkedett, hogy kedvencei holta után is kellő gondozásban részesüljenek. Csak három rokona volt, egy 57 éves unokahuga, aki egy bécsi tisztviselőnek az özvegye, egy 60 éves fivére, aki Linzben lakik s egy távoli rokona Bajorországban. Unokanővérére hagyta kutyáit, fivérére madarait s bajorországi rokonára a tíz macskát. A kutyák gondozónőjének 15,000 frtot, fivérének a madarak gondozásáért 12,000 frtot s a macskák ápolójának 20,000 frtot hagyott. Ilyen bölcsen használják fel pénzüket a gazdagok.

? **A kísértet.** Egy francia ujságban mondja el egy Glyn nevű hadnagy, hogy Londonban a windsori kastélyban látta a lefejezett Erzsébet királyné szellemét. A nevezetes esetet így mondja el: A windsori kastély könyvtártermében állottam őrt. Délután négy óra volt. Egyszerre csak egy lenge női alak, fekete ruhában, hosszú gyászfátyollal, suhant végig a dohos könyvszekrények között. Se jobbra, se balra nem tekintett, csak ment egyenesen s eltűnt az ablakmélyedésben. Nem hagytam el helyemet, de nem is érdeklődtem továbbra a hölgy iránt. Azt hittem, hogy a belső szobába ment a könyvtárban buvárkodni. Egészen besötétedett, amikor jött egy könyvtárőr és be akarta zárni az ajtót. Figyelmeztettem, hogy valaki van még a szomszédyszobában. Az őt csodálkozott, mert nem látott senkit bemenni. De mégis utána nézett: senki sem volt a könyvtárban. Mondtam neki, hogy azon az ajtón ment

a karzat felé, arra nem is volt ajtó. A könyvtárór később elbeszélte a látományt mr. *Holmer* igazgatónak, aki kérdezősködött tőlem, hogy hogyan nézett ki az a női alak. A leírás után az igazgató így szólt: Erzsébet királynő szelleme volt. Szerény véleményünk szerint a hadnagy úr alaposan be volt rugva, elaludt és álmában látta Erzsébet királyné szellemét.

? **Szépség-fürdők.** Mióta a világ fönnáll, Éva leányai elkövettek mindent, hogy szépségüket, mely nagyon is mulandó, mentül tovább föntartsák. A párisi hölgyek, persze azok, a kiknek más gondjuk nincs, most egy régóta ismert csodaszert elevenítettek föl — a szépség-fürdőket. A legkedveltebb szépség fürdők egyike az; melyet számártejből készítenek. Dinnyelét, rózsatejet, Mekka balzsamot és más eféléket tesznek bele, melyek a bőrt állítólag finomítják és bársonyossá teszik. Illatos gyökerekből is készítenek majd fürdőt, sóval keverve, mint ahogy Mária Antonia szerette, továbbá majoránna, thymian, rizs- és zabkivonatból lepárolt fürdőket. Az efele csodafürdőket különben mindig nagyon szerették a szép asszonyok. Cseverti novszka Mária, I. Sándor cár barátnője malagaborral megtöltött ezüst kádba ült bele minden reggel és ez a drága és éltető fürdő egyre szépítette. Az elpusztulhatatlan szépségű Ninon d'Enclos, kit még öregebb éveiben is sok fiatal hölgy megirigyelt, tejben fürdött, melybe langyos esővizet, szódát, sőt és három font mézet kevertek, a szellemes és szép Tallien asszony pedig, ki a nagy forradalomban olyan kiváló szerepet játszott, 20 font földiepret és két font málnát sajtoltatott ki mindennap és tejjel és vízzel keverve ezt a lét, megfürdött benne. Ezek a félig feledésbe merült fürdők most újra divatba jönnek. Egy udvariatlan orvos azonban, kihez egyik kíváncsi nő kérdést intézett, azt felelte, hogy a szépség-fürdők hatása a legnagyobbbrészt csak képzelődésen alapszik.

Szellemszikrák.

* Ha valaki gazdagodni kezd, műveltnek is szeretne látszani. S fölötte nehezen tudja elviselni azt a gondolatot, hogy a műveltséget pénzen megvenni nem lehet.

* A nép olyan, mint a gyermek. Nevet, ha jó kedve van, sir, ha rossz a sorsa. De, hogy mi okozza bánatát és mi jó kedvét: a fölött nem gondolkodik.

* A bölcsesség sokszor kellemetlen. Bolondok csinálása kellemesebb.

* Azt meglehet akadályozni, hogy a nép tanuljon, de hogy a szenvedett sérelmeket elfelejtse; arra nincs hatalom.

* Kaczér nőkre nézve nem annyira az a fontos, hogy kivel kaczérkodnak, hanem az, hogy kaczérkodhassanak.

* A női szív szótár, a melyben a szerelem minden nyelven megtalálható.

* A pirulás a szemérem névjegye.

* A nők féltékenysége egy pár nappal mindig tovább tart, mint szerelmük.

* A nőben a kit szeretünk, megtaláljuk a tökélyt, csak hogy egyről megfeledkezünk ilyenkor, arról, hogy a tökély a szerelemben és nem a nőben van.

Humor.

)(Nassr-ed-din-ről, a törökök egy híres papjáról, mesélik, hogy mindig tréfálgató kedve volt. Egyszer a következőképen ültette fel híveit: Egy napon megjelent a moschee-ban (török templom), hogy prédikációt tartson. Felment a szószékre és így szólt a jámborokhoz:

— Tudjátok, hogy miről fogok beszélni?

— Honnan tudjuk ezt! — volt a válasz.

— No, ha nem tudjátok, akkor miért beszéljek nektek. Szólt és elment. Másnap megint eljött és most azt kérdezte:

— Tudjátok, mit fogok mondani?

— Tudjuk! — volt a válasz.

— No, ha már tudjátok, akkor feleslegesen koptatnám a számat. Szólt és elment. A harmadik napon megint kérdezte ugyanezt, de a hívek most összebeszéltek és a következő felelettel akartak tuljární az eszén:

— Sokan tudják, sokan nem tudják.

— Hiszen ez nagyszerű — főzte le őket megint a pap — azok, a kik tudják, mondják el azoknak, a kik nem tudják és én elmehetek. Szólt és hosszú orral ott hagyta a felültetett mohamedánokat.

)(**Nevető fejfák.** A halált csak ingyen adják, mert ha pénzért osztogatnák, most is élne Kincses András.

Itt fog nyugodni Dikics András csizmadia mesterember, a ki jelenleg a legszebb, legjobb legolcsóbb czizmákat készíti Gordon-uteza 126. sz., kaputól jobbra.

Az apja volt Sinek.

A szegény párát meg nem hívják semminek.

Mert e czudar világra jónni rettentőn sietett.

Meghótt hát ip akkor, a mikor született.

)(**Tisztességes szándék.** A férj féltékeny és heves szemrehányásokat tesz nejének.

— Nem tűröm tovább, hogy ez a Géza udvaroljon neked.

— De kérlek, szől az asszony, hiszen tisztességes szándéka van.

— Micsoda tisztességes szándéka?

— Azt mondta, elvesz, ha özvegygé leszek.

* A pirulás a szemérem névjegye.

* A nők féltékenysége egy pár nappal mindig tovább tart, mint szerelmük.

* A nőben a kit szeretünk, megtaláljuk a tökélyt, csak hogy egyről megfelekedzünk ilyenkor, arról, hogy a tökély a szerelemben és nem a nőben van.

Humor.

)(Nassr-ed-din-ről, a törökök egy híres papjáról, mesélik, hogy mindig tréfálgató kedve volt. Egyszer a következőképen ültette fel híveit: Egy napon megjelent a moscheaban (török templom), hogy prédikációt tartson. Felment a szószekre és így szólt a jámborokhoz:

— Tudjátok, hogy miről fogok beszélni?

— Honnan tudjuk ezt! — volt a válasz.

— No, ha nem tudjátok, akkor miért beszéljek nektek. Szólt és elment. Másnap megint eljött és most azt kérdezte:

— Tudjátok, mit fogok mondani?

— Tudjuk! — volt a válasz.

— No, ha már tudjátok, akkor feleslegesen koptatnám a számat. Szólt és elment. A harmadik napon megint kérdezte ugyanezt, de a hívek most összebeszéltek és a következő felelettel akartak tuljární az eszén:

— Sokan tudják, sokan nem tudják.

— Hiszen ez nagyszerű — főzte le őket megint a pap — azok, a kik tudják, mondják el azoknak, a kik nem tudják és én elmehetek. Szólt és hosszú orral ott hagyta a felültetett mohamedánokat.

)(**Nevető fejfák.** A halált csak ingyen adják, mert ha pénzért osztogatnák, most is élne Kincses András.

Itt fog nyugodni Dikics András esizmadia mesterember, a ki jelenleg a legszebb, legjobb legolesőbb czizmakat készíti Gordon-utca .126. sz., kaputól jobbra.

Az apja volt Sinek.

A szegény párát meg nem hívják semminek.

Mert e czudar világra jönni rettentőn sietett.

Meghótt hát ip akkor, a mikor született

)(**Tisztességes szándék.** A férj féltékeny és heves szemrehányásokat tesz nejének.

— Nem tőröm tovább, hogy ez a Géza udvaroljon neked.

— De kérlek, szól az asszony, hiszen tisztességes szándéka van.

— Micsoda tisztességes szándéka?

— Azt mondta, elvesz, ha özvegygé leszek.

)(**Hidegvér.** Egy kormánypárti kortes a legutóbbi választások alkalmával a szocialisták táborába került. Lehurrogta bolondságait és valahányszor bele akart fogni beszédébe, kiabálás és fütyülés támadt.

A kortes nyugodtan türe ezt, s mikor aztán a hallgatóság már belefáradt a tüntetésbe, szépen begombolta kabátját és e szavakkal távozott:

— No most megfosztottátok magatokat egy gyönyörű beszéd élvezetétől.

)(**Egy papucshős sóhaja.** Hej, csak már meg volna az a kormányozható léghajó! Akkor tán kormányozható asszony is volna!

*

X. ur beszáll egy fogadóba:

— Mondja csak, — szól a fogadóshoz, — miért változtatta meg a fogadója czimét? Ezelőtt a báránycsúcs volt a czime, most meg az a czime: A sárkányhoz.

— Hja, kérem — vakarja fejét a fogadós — azóta meg-nősültem!

Világkrónika.

— **Blombenbergben** (Németország) egy 17 éves szép leányt veszekedő legények agyonszúrtak.

— **Rómban** kisebb arányú földrengés volt. Szerencsétlenség nem történt.

— **Halál a félszerben.** Két hajléktalan gyermek a budapesti Hermina-ut egyik épülfélben levő házában huzódott meg éjjelre. Reggel felé az állványok összedőltek és maguk alá temették a szerencsétleneket. Az egyik fiu meghalt.

— **A milliomos.** *Erlanger* Ferencz báró, foglalkozására milliomos, olyan uri módon élt, hogy New-Yorkban (Amerika) minden pénzt elverte és azután adósságokat csinált. Hitelezői elől pedig megszökött. Most keresik.

— **Éhenhalt tőkepenzes.** Brader Gusztávnak hatvan-ezer forint vagyona volt. Daczára ennek, koldult, hogy a pénzéhez ne kelljen nyulnia. A napokban halt meg *Pápán*. Az orvosok megállapították, hogy éhen pusztult.

— **A szentjótékonyság.** Már a multkor megemlékeztünk arról a nagy tűzvészről, a mely egy esomó hercegnek, grófnak és bárónak a halálát okozta. Az egyik női holttest füzője alatt szerelmes levelet találtak, a melyet a nő kedvese intézett hozzá. A halott, míg élt, grófné volt és a férje a francia mág-nások legelsője. A megcsalt férj párbajozott elhunyt felesége szeretőjével. Ez a megégett dáma is „jótékonyságot“ ment gyakorolni a leégett fabódéba.

— **Halált okozó egér.** Rékás közsegen *Feulicht* koreszmáros feleségét egy egér úgy megijesztette, hogy szörnyet halt.

— Méregkeverő dajka. Ferencz Julesa, hevesi leány, gazdájának a gyermeket gyufaoldattal akarta megetetni. Észrevették a gaztettet és a 16 éves rossz leányt becsukták.

— Öngyilkos önkéntes. Budapesten, egy király-utczai kávéházban, éjjel egy órakor Benedek István, egyéves önkéntes sziven lötte magát.

— Kilencz esztendő s öngyilkos. Bécsben, a harmadik emeletről vetette le magát egy 9 éves fiucska, mert félt, hogy az apja megveri. Csak a karját törte el.

— Méregkeverők. *Zsebely*, magyarországi községben egy méregkeverő bandának akadtak a nyomára. A banda tagjai asszonyok, a kik méreggel etették meg az uraikat, hogy a szeretőikkel egybekelhessenek.

— Királynő Budapesten. Hollandia királynője, egy 16 éves leány két napot Budapesten töltött. Persze sok szájtató bámulója akadt.

— A görög-török háboru véget ért. A nagyhatalmak a kezükbe vették a béke olajágát, hogy a győzedelmes törököket kibékítsék a legyőzött görögökkel.

— Megöllek. „Ha nem szeretsz megöllek!“ Ezzel a szóval Kádár János poroszlói gazdának a feleségét agyonszurta egy szerelmes legény.

— A csábító halála. Varga Károly, szegedi szabómes-ter, úgy megijedt a kedvese férjének, *Leskál* Ferencznek a fenyegetésétől, hogy felakasztotta magát.

— A társadalom oszlopa. A burzsoá társaságban jól ismert gazdag bécsi ügyédet, dr. *Fezslér* Károlyt, letartóztatták, mert egy 13 éves leányon erőszakot követett el. Ez is a mai ferde társadalmi rend egyik oszlopa volt.

— Oroszország lakossága a most lefolyt népszámlálás adatai nyomán 127 millió lélekre rug.

— A vallás bolondjai. Kievben (Oroszország) van egy „csudatevő“ hely, a hová évenként ezer és ezer elbolondított ember zarándokol. A zarándokok közül most többen, vallási örület tört ki. Tébolydába kellett őket vinni. Ezek is a papok áldozatai.

— A világ legnagyobb hidja a kínai város *Sansang* közelében van. A hid kőből épült és 8½ kilométer hosszú. A hidat 800 évvel ezelőtt építették.

— Anya és leánya. Bécsben történt. *Schoesser* Keresztély vasuti ör beleszeretett a kedvese 19 éves leányába. A leány viszonzta a szerelmet, de az anya természetesen tudni sem akart a viszonyról. Erre a férfi a leányt, azután önmagát lötte agyon.

— A zsidó zászló. Egy ünnepség alkalmából Csikágóban (Amerika) egy kör kitüzte a zsidó lobogót Jeruzsálem pusztulása óta ez nem történt.

A pontos kézbesítésért és expedálásért Fleischmann Andor, a „Népolvasótár“ kiadóhivatalának vezetője felelős. Panaszokkal hozzá tessék fordulni. Garay-u. 32.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Pál, Aracs. Szerb könyvekért tessék Budapest, Wesselényi-u. 19/b. fordulni. Aracsról még kaphatnánk előfizetőket!

K. J. Szombathely. Természetesen. A kik a bizalmi férfiaktól veszik a füzeteket, ép úgy igényt tarthatnak a jutalomra, mint a negyedévi előfizetők.

L. Farkas, Budapest. Forduljon Wesselényi-u. 19 b. szám alatti könyvkereskedésbe, a hol olcsó pénzért jó és alapos könyveket kaphat, a melyekből megismerheti a szoczializmust.

B. Péter, Sárovar. Csüggedni nem szabad. A mióta a világ áll az apostolok utja mindenkör tövisekkel volt kirakva. S azért vagyunk apostolok, hogy megvessük a fáradaimakat.

B. Dániel, Brassó. „A kereszténység és szoczialismus“ füzet alakban talán meg fog jelenni. Ha meglesz: értesítjük.

B. Ferencz Kassa. Bizony a kassaiak nem jól viselik magukat. Erősen bizakodtunk pedig bennük és erősen csalódtunk. De talán tévedünk.

Többeknek. Diszes bekötési táblák a „Tőke nyomorultjai“ czimü regényekhez még mindég kaphatók. Garay-u. 32. Áruk 30 kr.

K. J. Budapest. Költeményeiben van érzés és gondolat. De a mai finnyás olvasóközönségnek a forma is kell. E tekintetben pedig nem üti meg a mértéket.

A talány megfejtőket tisztelettel kérjük, hogy a határidőn túl ne küldjenek be megfejtéseket.

Képtalány.

A helyesen megfejtők közt első jutalom gyanánt „**Munkás dalok és szavaltok**“ czimü verses könyvet; második jutalom gyanánt „**Az igazi szoczialismus**“ czimü könyvecskét sorsoljuk ki.

Megfejtési határidő: május 30-a. A helyesen megfejtők névsorát a „**Népolvasótár**“ 6. számában teszszük közzé.

Kérjük a talánymegfejtőket, hogy a megfejtési határidőre ügyeljenek, mert azontul érkezett megfejtéseket nem vehetünk figyelembe.

A „Népolvasótár 2-ik számában közölt képtalány megfejtése:

„Hármas határ“

Az első jutalmat, „**Jog a lustasághoz**“ czimü művecskét nyerte: Szücs István, Hódmező-Vásárhely, VII., Nyár-utca 26. sz. A második jutalmat „**Az igazi szocializmus**“ cz. művecskét nyerte: Tanczer Jenő, Budapest, VIII., Szerdahelyi-utca 13. I. 8.

Helyesen fejtették meg a következők:

Budapestről: Varga Antal, Bakij Károly, Gogolya Mariska, Gonda Ede, Gonda Bertalan, Ungváry Lajos, Tóth Sándor, Varju Károly, Bátka Ferencz, Petra József, Schnadenberg Ferencz, Fornál András, Eischer Gyula, Scherer András, Klein Vilmos, Tanczer Jenő, Kanczler József, Pivanka János, Sántha Gábor. Uglár István, Leibovics Farkas, Buchinger Manó, Rosenzweig Samu, Zilahy József, Eiszler József, Sárközy Mihály, Frühwirth József, Zsigmond Lajos, Fajkos László, Poleszák Gyula, Fellner Márton, Pápay Ferencz, Kondor József, Torday Zsigmond, Orvecz István, Korom István.

Vidékről: Szekeres István (Bács-Szent-Tamás), Nagy József (Pécs), Szücs István (Hódmező-Vásárhely), Bodó Imre (Baróth), Kovács József (Szombathely), Valentovits András (Czepléd), Hradil Cziril (Kispest), Baross Péter (Sárvár), Matucsek Tivadar (Sárospatak), Gaál Miksa (Bács-Szt.-Tamás).

A 2. számban közölt betűtalány megfejtése:

„Névtelen hősök“

A jutalmat, Palágyi Lajos „**Komor napok**“ czimü költemény-kötetét nyerte: Bodó Imre Baróthon.

Helyesen fejtették meg a talányt a következők:

Budapestről: Baky Károly, Gogolya Mariska, Gonda Ede, Gonda Bertalan, Ungváry Lajos, Varju Károly, Pátkay Ferencz, Petra József, Dobrovits András, Schvadenberger Ferencz, Fornál András, Scherer András, Tanczer Jenő, Kanczler József, Sántha Gábor, Rosenberg Samu, Zilahy József, Eiszler József, Sárközy Mihály, Kozma Péter, Fellner Márton, Pápay Ferencz, Lakatos Sándor, Kondor József, Szahó Györg, Torday Zsigmond, Korom István, Rosenblüh József.

Vidékről: Nagy József (Pécs), Szekeres István (Bács-Szent-Tamás), Morovitz Lajos (Dunaföldvár), Szücs István (H.-M.-Vásárhely), Kőműves Ferencz (Torda), Bodó Imre (Baróth), Valentovits András, (Czepléd), Tillés Vilmos (Debreczen).